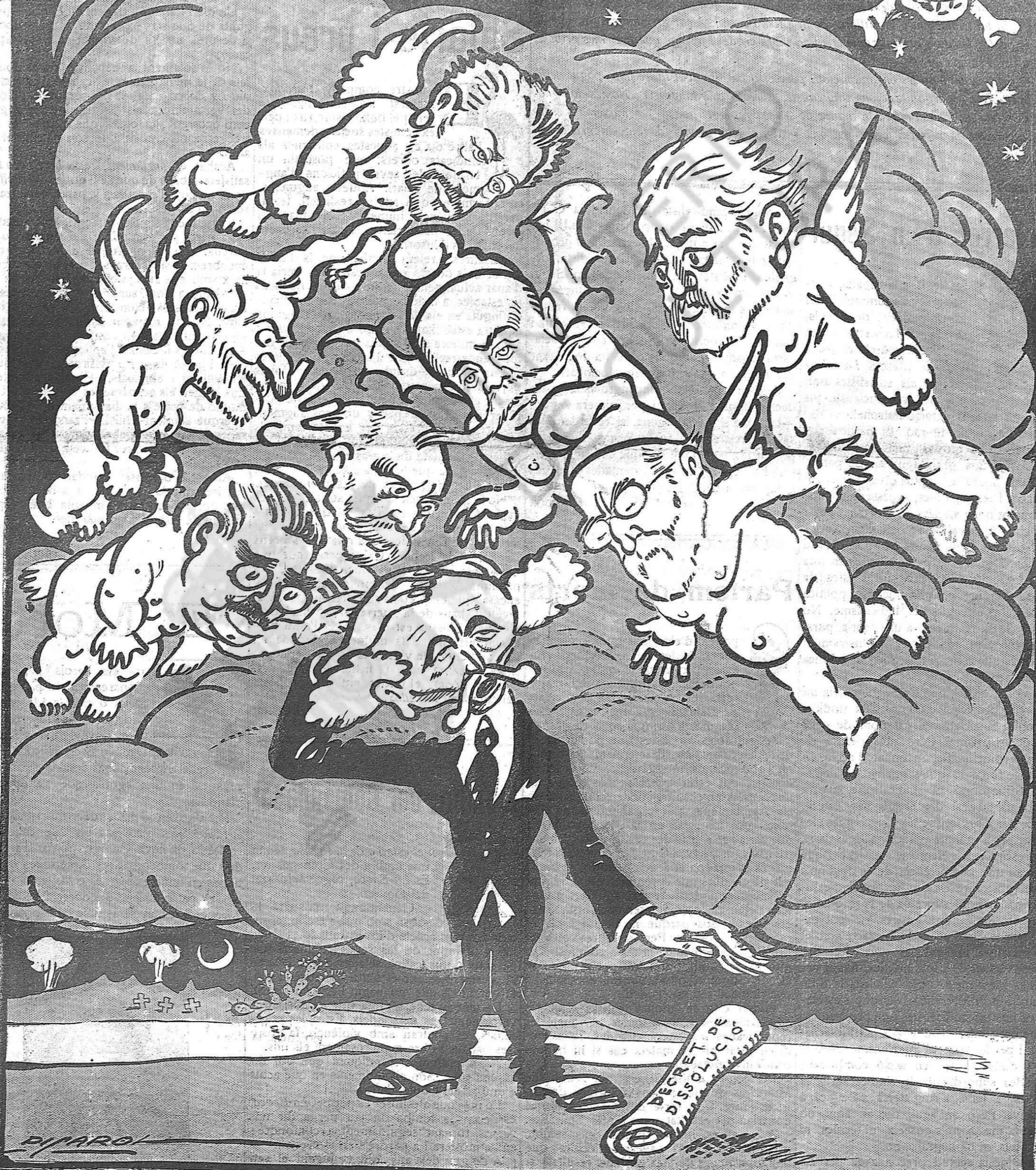

LA CAMPANA DE GRACIA

LES VEUS D'ULTRA TUMBA

—Políticament, ets un mort, Eduardet; però... noi quin mort més viu que ets!

PUJARO

Els dos sindicats

Entre la botra que volta la qüestió social nostra, es va dibuixant una nova organització obrera. Es el Sindicat lliure. Les seves línies, de primer vagues i esborradices com les d'un fantasma de fum, van marcant-se poc a poc.

Diuen els del Sindicat lliure que ara es troben en el període constitutiu. Si, com és possible, arriben a constituir-se de debò, tindrem aviat a Barcelona i a Catalunya dos Sindicats enemics davant per davant. Certs elements de la classe patronal i algunes autoritats creuen que l'aparició d'aquesta nova força obrera pot contribuir poàerosament a solucionar el problema social de la nostra terra. Esperen que el Sindicat únic trobarà en el Sindicat lliure un entrebanc que el farà caure. Dies passats, un patró ens preguntava: «No us sembla que amb això del Sindicat lliure li ha sortit al Sindicat únic un mal grà?»

Que la anomenada organització lliure, si arriba a cristallitzar, sigui un mal grà per als sindicalistes, és probable. La cosa que no creiem és que per aquest camí es vagi a la solució, ni tant solament a la millora, de la qüestió social. Açar un Sindicat davant de l'altre, és portar les dues organitzacions a una lluita crudel i ferotge que faci més gran la tragèdia de la sang.

En lloc del món les organitzacions per l'estil del Sindicat lliure han pogut deturar l'empemta de les organitzacions sindicalistes, socialistes o laboristes. Només la ignorància dels fets socials del món i la manca de sentit psicològic poden fer nàixer les esperances que avui manifesten certs patrons i algunes autoritats davant l'aparició del Sindicat lliure.

Un error d'En Seguí

EM llegit, a la vegada, dues declaracions contradictòries. En un periòdic de Sevilla, se mostra favorable a una coincidència amb el partit socialista; en un diari de Madrid, *La Libertad*, declara la guerra an els socialistes amb tanta decisió, com si el partit socialista fos una branca de la Federació Patronal.

No, en Seguí, no té raó. El partit socialista espanyol ha mostrat una elasticitat extraordinària, una gran agudesesa de pensament i una honrada, límpida orientació revolucionària. Perquè, doncs, aquesta animositat precisament quan s'acaba de firmar un pacte amb l'Unió General de Treballadors, socialista? Nosaltres hem pensat en una actitud defensiva d'En Seguí, per a desvirtuar tota sospita nascuda en la multitud sindicalista que podia creure en una iniciació política dels elements directores del sindicalisme. No és això? Obeix realment, a una teoria pura, empenyent vers una tàctica exclusivament econòmica que rebutgi tota doctrina pública per avançada que sigui?

Declarem, doncs, que En Seguí pateix un gran error, projectantant l'hostilitat sindicalista contra el socialisme. En nom de què? D'un doctrinarisme? Però no's perdrà en eficàcia revolucionària, en unitat d'acció, en perdua de força lo que's guanyí en depuració teoritzadora? El sindicalisme, encara embrionari, mancat d'intel·ligències, estèril, fins ara, per a tot lo que no sigui vagues elementals, per a mínimes peticions de salaris, ¿pot prescindir dels elements socialistes, que poseeixen una competència de la qual no's podrien substreure els conductors sindicalistes, arribada l'hora suprema de la resolució?

Fins el sindicalisme francès, no pot excloure de la seva acció el contacte amb el partit socialista, malgrat les seves decisions d'Orleans adverses a tota política, fins la comunista. Més encara. Els minoritaris d'En Jonhau i d'En Merrehém, els que s'assemblen als nostres sindicalistes, són precisament els que preconitzen l'adhesió a la III Internacional, i per lo tant, el paralelisme amb el partit socialista. I així, en acció combinada, devegades subordinada la sindicalista a la socialista, a Itàlia, a Anglaterra, a Bèlgica, a Alemanya. Però an aquí, no; an aquí, on fora de la massa, no's poseeix, ni tècnics, ni estudis fets, ni bibliografia, no.

Mes aquesta actitud preconitzada per En Seguí, esdevé incoherent, recordant que en

el Congrés Sindicalista de Madrid la C. N. del T. se va adherir «en principi» a la III Internacional, és a dir, a l'Internacional proposada e imposada per un partit socialista, organitzat en Estat. De manera que En Seguí se sobordina an els socialistes llunyans— anavem a dir estrangers, però volem rebutjar la terminologia nacionalista— i rebutja i ataca an els socialistes propers, an els socialistes espanyols, amb els quals ha de marxar per arribar a una situació revolucionària.

Resum: inhabilitat i incongruència en les declaracions d'En Seguí, per primera vegada —tal volta sigui la segona, si recordem les seves declaracions anti-catalanistes— incongruent i inhàbil. I em dol que així sigui, perquè En Seguí, junt amb Quemades és el més comprensiu dels sindicalistes.

PARADOX

Parlem de morts

Parlem d'eleccions que és igual. El tema de les coses electorals, encaixa perfectament en una CAMPANA dedicada als difunts. La major part dels electors estan domiciliats al Cementiri. La major part dels candidats són una colla de morts.

Malgrat totes les pestes que poden dir-se de les eleccions, nosaltres creiem un disbarat l'abstencionisme sistemàtic. El vot ben manejat pot ésser un arma més eficaç que una *Star*. Amb el sufragi poden conquistar-se els Ajuntaments, pot organitzar-se un districte, pot influir-se en la Mancomunitat i pot parlar-se al país des de les Corts. I mentre hi hagin d'haver Corts, provincies i municipis és una tonteria deixar-ho tot abandonat als vidors que suren mercès al règim.

Nosaltres podem escriure aqueixes paraules i defensar l'opinió intervencionista sense ésser sospitosos perquè no volem ésser ni regidors ni diputats. Però nosaltres volem el dret de queixar-nos de la mala administració que patim i aquest dret sols pot concedir-se al que estigui disposat, per tots els medis, a contribuir al seu sanejament.

Poden citar-se moltes ciutats catalanes admirablement administrades per majories republicanes legalment elegides. Totes podrien estar en el mateix cas si hi hagués consciència ciutadana.

Per lògica conseqüència una reunió de Municipis de vida pròspera, formen un districte lliure. Una serie de districtes lliures donarien per resultat unes Corts honrades.

A nosaltres, homes pacífics ens sembla més manejable una papereta electoral que una *browning*, i de més positius resultats si darrera de la mà que porta la papereta hi ha

un home conscient amb l'energia necessària per a defensar el seu dret.

Lo que hi ha, i aquest és el secret de que la gent prefereixi les lluites violentes a les legals, és que per a enredar-se a trets no més se necessiten ronyons, i per a exercir amb dignitat, amb consciència i amb decisió els drets de ciutadania, cal constància, intel·ligència i fe.

Per això lo que podríem abastar amb les mans posant-hi un xic de sentit comú, preferim obtenir-ho amb els peus per medi de la passió i de la violència.

Això explica la fàcil adhesió de les classes populars al suïcida abstencionisme.

JEPH DE JESPOS

Salaries i preus

EL nostre company *Paradox*, malgrat les simpaties que sent pel bolxevisme rus i pels extremistes socials, demanava l'altre dia en aquestes columnes als sindicats obrers, que possessin un terme a les seves peticions d'augment de salari. Aquests augments, en la forma en que ara es realitzen, tenen per conseqüència immediata la puja dels preus de les mercaderies, i així l'augment del salari és il·lusori.

Nosaltres creiem també que la tàctica millor dels obrers en aquest punt, seria la d'anar actualment a la implantació de salaris estables, a fi de consolidar els augments obtinguts en els darrers anys. Aconseguida aquesta estabilitat, que no és incompatible amb la millora dels salaris que hagin quedat més endarrerits, tota l'acció de la classe obrera hauria de dirigir-se a evitar les noves pujades de les mercaderies. Ara es dona massa sovint el cas que un petit augment de salari serveix d'excusa per a un gros augment de preu. Si entressin per aquest camí, els sindicats obrers obtindrien desseguida la adhesió completa de la classe mitjana, molt més castigada que ells mateixos per l'actual anormalitat dels preus de les mercaderies.

No volem demanar que aquesta tàctica hagi de perpetuar-se. Però si que convindria, en benefici del proletariat mateix, una treva en les reivindicacions relatives a preus i a hores de treball. Cal esperar que una mica més aviat o una mica més tard, es produirà la baixa de moltes mercaderies, encara que el preu d'aquestes no torni al nivell d'abans de la guerra. Si per una banda els salaris fossin estables, i per l'altra baixessin els preus, la millora obtinguda en les condicions de vida pels obrers seria positiva i real, i no pas fictícia com és ara. Donem, doncs, el nostre vot a la proposta del company *Paradox*.

FULMEN

L'ombra del Comendador

Nel *estad'o de la Prensa*, tenim una ombra del Comendador. Es *La Epoca*, orgue autoritzat del Govern.

Generalment, resulta la prosa amb que s'escriu, ensopida com un article d'En Rucabado. Plauen per a damunt de les seves columnes una pesantor i una calma aclaparadores. D'antic ve afirmant-se que el *Brusi* provoca la son. Ho diràn els que no hagin llegit *La Epoca*.

De tant en tant, sembla que el diari governamental es deixondeix. Estira les extremitats, es contrau amb violència, fa dos o tres badalls i obre mandrosament els ulls.

Aitals preliminaris, indiquen que vol dir alguna cosa. Són els moments en que actua l'ombra del Comendador.

Lo més que aleshores es permet *La Epoca*, és deixar la tomba on jau per a dir uns versos, tornant seguidament a confondre's en l'atmosfera i a perdre's en el no res.

A desgrat dels anys que ve jugant el seu paper, s'equivoca i devegades el diari, que

fica amb una facilitat pasmosa els peus a la galleda.

En ocasions semblants—i com els qui proven d'escupir al cel,—reb la saliva en la propia cara. Totes les tovalloles del món, no basten llavors a reparar l'estropici de que a sí mateixa s'ha fet víctima.

En la seva darrera aparició, ha volgut l'ombra aprofitar se de dos episodis de la política francesa, per a, com qui no diu res, portar l'aigua al molí del conservadurisme espanyol, que tots sabeu, per desgràcia, la mena de conservadurisme que és.

Es contrauen els episodis a que al·ludim, a l'aprovació dels pressupostos i a un dels capítols de guerra. Al fet de que la discussió dels primers es perllongui indefinidament, a que hagi denunciat un diputat que determinades comptabilitats especials no es subgecten a les pràctiques administratives corrents.

Un diari francès—afegeix *La Epoca*,—pregunta de què serveix discutir el pressupost, si després no ha de vigilar-se la seva aplicació.

No és solament a Espanya, on es donen fets de la mena dels que acabem d'extractar, diu *La Epoca*, creguda pot-ser que el defecte del veí aminora els pecats nostres. Vegim com ocorren allà coses que els nostres estrangeritzants creuen que són patrimoni de aquí.

Acabat el parlament, resta *La Epoca* tan satisfeta. Abans de que se li dongui la *réplica*, dona un cop d'espatlla a la paret, volatitzant-se en un dir Jesús.

Si escoltés i sigués capaç de comprendre, l'agafariem per una punta del mantell, o de l'orella. I sense mirament a la farina que encobreix la seva cara, sense respecte al cotó fluix amb que amaga el cabell, li diríem:

—Vingui aquí, senyora tocacampanes. A França, passarà, com diu, això i allò i lo altre. No ho neguem. Emperò, s'en parla, segons indirectament vostè mateixa confessa. Aquí, no es fiscalitza l'aplicació del pressupost, i no obstant, no passa res. Prevariquen els policies i empleats, i el país tan content. Ens balden els acaparadors, i encantats. Una munió de brètols fa diàriament de les seves, i perquè amoinar-s'hi? De França en canvi se sap que han anat agabelladors a la presó, i ministres al desterro. La veu, ara, la diferència?

Acabat el discurs, l'ajudariem a foradar la paret amb la punta de la sabata, procurant donar-li tan forta empenta, que la perdessim de vista per un mai més.

TABER

El Mort

OTS els herois llegendaris donaren per la pàtria, pels deus o per la Llibertat, la vida, però la donaren una vegada, se digueren *Scævola*, *Joana d'Arc*, *Daoiz* o *Bach de Roda*. Però tu, *Terenci Sweeney* l'has donada setantatres vegades, en una agonia que s'anomenarà irlandesa.

Per això, en la diada dels morts tu seràs el Mort. No's planyiran els que caten allà en Rússia, la nova Galilea; no parlarà ningú dels que tomben per les Amèriques epilèptiques en ínfimes pugnes civils; no's ploraran el patró balejat o l'obrer fusellat. Tu, *Terenci Sweeney* seràs únic en l'apoteosi de

L'irlandès Mac Swinney, Alcalde de Cork.

LES VES D'ARTIA TUMBA

—Politically, it is not a matter of life and death, but a matter of principle.

la mort. Tota l'Irlanda serà la teva caixa i tot el món el teu Bossuet.

Perquè la teva mort ha estat també única. Eren fàcils les morts romàntiques, la d'En Kossut, davant de l'enardiment militar, la d'En Delescluze, darrera la barricada, però aquesta teva, amagada i diluïda, no; aquesta sense oripell, sense belles gesticulacions, sense «panache», no. Tota la ferrenya voluntat cèltica se va redreçar en la teva ànima i en la teva carn, i en el més enorme exemple d'estoïcisme t'anares extingint amb una fermesa, digna del teu nom romà, Terenci.

Davant teu, gran com tu, estava el teu enemic Anglaterra, l'Anglaterra obreríssima, que renovava la seva tradició implacable. Ella continuava la seva història. Idèntica veu de la reina Isabel contra Maria Stuard; igual conminació de Cromwell i les seves testes rodones contra els vells irlandesos i Carles I; semblant decisió d'En Pitt, contra Bonaparte; la mateixa impietat de tots els ministres, contra Nana Saib o Kruger.

Però nosaltres sabem que Anglaterra, la obrera, és també la magnànima. Damunt el crim, estableix la llibertat; al costat del càstic, posa la llealtat. Per això, els francesos, els canadencs, els indostànics, els boers, després d'haver passat per la renúncia, canten el «Good save Britania».

Terenci Sweeney, tots els llores, no roses melancòliques, per a la teva tomba; totes les campanes pel teu enferrament, tota Irlanda en el teu dol, i tota la terra descobrint-se davant les teves despulles. Però nosaltres, però jo, no puc odiar, a la teva enemiga, Anglaterra, perquè sé que el dia mateix del teu sepeli, un irlandès podrà aixecar-se en Trafalgar Square i fer el teu panegíric, guardat per un «policeman».

MARIUS AGUILAR

El sindicat dels morts

NCARA que sembli mentida, han arribat inclús a sindicar-se els qui res tenen que veure amb el món dels vius.

Si, senyors; els hostes de la necròpolis, a excepció de certs esquirols i d'alguns «raspalla-burgesos» que es diuen ésser del sindicat lliure i que d'una hora lluny poden a cera, tothom té el seu carnet a la butxaca; bé, butxaca; un lloc destinat a ella entre els ossos de les caderes.

Es una mena de carnet fet de pell de cuc i forrat amb teixit de flor passada, en el qual s'hi fa constar el mort d'on procedeix, de què ha mort, quin ofici va exercir en vida, quants anys té, etc.

En quant al Directori, es compon aquest d'un individu de cada «zona», qui no tenen altra missió que procurar que tothom se sindicui, atendre queixes i altres coses per l'istil.

An allí, com an aquí, hi han tota mena de fàbriques, amb la salvetat de que el comerç a que's dediquen res té de semblant al nostre.

An allí es poleixen ossos, es refan vestits corcats, es posen carns en conserva perquè no manquin queviures, confeccionen mobles de caixes velles, dels cabells n'omplen rodetes de fil i així successivament.

Clar que entre els amos del negoci, senyors Esteves la major part, s'hi troba també l'acaparador i l'exploador, però precisament per això és per lo que s'han unit tots els subordinats: per a combatre a un i altra. I a fe de Déu que ho logren. Els tenen atemoritzats del tot.

Que els polidors d'ossos en vista de que el seu respectiu burgès tot ho vol per a ell no es recorda per a res dels qui li proporcionen aquell bé de Déu de moneda? doncs ja tenim els polidors en vaga, i tan units i ajudats l'un de l'altre, que el pobre mal aconsellat burgès no li queda sinó el remei d'anar a trobar als del Directori i demanar-los perdó en bones paraules.

Ara que també hi ha el gremi dels tossuts. I que n'hi ha més que un foc no en crema-

Ressò d'ultra-tomba

— Qui us feia cridar «Visca Isabel segona!»? — El que havíeu d'haver cridat és «Visca En Prim!»

ria! Mireu si n'hi ha d'haver que s'han constituït amb una unió que'n diuen «Sometent», els uns; «Acción Ciudadana», els altres; encara que la tal «acción» és més lletja de lo que sembla. Els components de la flamant «institució» es lliguen una trenzilla d'ós a ós en el braç esquerra; carreguen a coll un trasto qualsevol que tingui més d'apariència que de «males-bromes», i aul a fer pàtria o a fer dones que no'n fan poques ni moltes, no, lluint aquelles formes esquelètiques tot passejant-se amunt i avall dels ninxos.

Però no passa res, finalment. De cop tot se presenta negre, sense sortida, més no han transcorregut uns dies que renai la pau i «aquí no ha pasado nada».

Naturalment que, per haver-hi de tot, fins hi ha qui reb algun anònim en qual contingut se'ls fa sabedors de que seran víctimes d'un atemptat havent-se'n ja donat inclús alguns cassos. I que no'ls arrendo la ganància a les víctimes. Sabeu què'ls fan? Els esperen a soles, els agafen pel coll, els obren la llosa, els tiren dalt-abaix i... a viure!

A viure... Vaja un consol després que un s'ha resignat a la mort creient haver fugit de la farsa humana venir de nou en aquest món de mones!

Pa'l gato! — CREPUSCLE

EPITAFIS

De totes les Subsistències jauen aquí els preus d'abans, que per a ressucitar-los no hi valdrà pas Déu, ni els Sants.

Aquesta fossa està plena de conflictes vells i nous, morts d'indigestions de vagues, hores de treball i sous.

Dins d'aquest ninxo reposa la Dignitat Nacional, víctima d'aqueixa endèmica Festa Governamental.

PEPET DEL CARRIL

PEUS JUNTS

A muntanya, quan mor algú sense bens de fortuna o sense aquells entusiasmes per la religió dels avant-passats, que fan treure més

al sol que no hi ha a l'ombra, reb la funerària cançó d'unes campanades que cauen juntes, sense les notes acompassades, que fan més solemniat l'anunci d'haver deixat la vida els que disposen d'un grapat d'or, sota quin drinc s'obren les portes del cel.

Als que han passat per la tragèdia de la vida donant al treball el joc dels nervis, la potència dels muscles, la riquesa de la seva voluntat, sense veure's afavorits per la sort, ximple o perversa, l'església els assenyala amb el desprec de les seves escasses lloances.

No poden anar al cel, per sofriments que hagin passat, per sacrificis que hagin esmerçat, per lluminosa que sigui la via per on hagin fet camí.

Es el grapat d'or, tan il·legítim com se vulgui, que's posseïxi en l'hora suprema i sigui ofert a la insaciable institució renegaire dels més bells, dels més captivadors preceptes del martre del Calvari.

Abans, quan un pobre de solemnitat moria, l'església feia la concessió d'anunciar el trist desenllaç amb uns tocs de campana, enviant un sacerdot a acompanyar les despulles del difunt fins al siti on acostumava despedir-se el dol; ara l'església, atenta a la veu del utilitarisme material, gelosa de la guardiola, ha determinat negar-se a aquella concessió feta als humils i vol cobrar també pel toc de «peus junts» i l'acompanyament al cadàver.

Nosaltres, fermes anticlericals, estem esperant que l'església faci pagar les escasses

cerimònies que encara avui cedeix sense preu directe, perquè ensenyant la seva ànima mercantilista, acabi per persuadir a les poques persones que encara avui creuen en les seves falòrnies, de la falsetat fonamental de l'oprobiosa i extemporània oligarquia.

Bona prova de que són escassos els creients de l'església, la dona el cas de la majoria dels que's gasten amb misses i funerals, aconseguint la concessió d'indulgències a favor dels que resin parenostres a preu fet. Aquella, donant satisfacció a un dalè de vanitat, publiquen grosses esqueles als periòdics, quan no creiem que l'església hagi fet públic que la importància d'una factura benefici o perjudiqui a l'ànima pel camí de les esferes.

No cal més que una persona lliure de passió, renyida amb tot prejudici, es fixi una mica amb el procedir de l'església i amb el procedir també d'aquelles persones que la església estima i enalteix més, per fer-se càrrec de que la vida d'aquesta institució, gavell d'intoleràncies ahir i avui tolerant amb el lliberalisme per un costat i amb les febleses humanes per l'altre, serà tan pròspera com se vulga, però encara és més incorrecte.

J. COSTA I POMÉS

El timbal de sant Martí

ES de la guerra dels francesos es venia seguint una costum, que ja ha desaparegut, en el poble de Jafre (Empordà). La vigília de la festa major—qu'és per Sant Martí—passaven pels carrers del poble, els encarregats de servir al Sant Patró, nomenats «pabordes», redoblant un timbal. Aquesta costum tenia l'origen en la guerra de l'any vuit. En un jorn memorable, s'enteraren els veïns del poble que arribava un escamot de francesos, i un veï que tenia aquest timbal començà a redoblar amb fúria, i reunint-se tots els veïns, s'armaren i emprengueren la lluita contra l'invasor que fugí camps a travers.

Creguts de que aquesta victòria fou deguda a la protecció del sant, ho commemoraven cada any, redoblant el timbal, per a recordar el que feren en defensa de la Pàtria, nostres avant-passats. El timbal passava d'una mà a l'altra, llogant-lo a mes-dient, i d'aquesta fàisó recollien bons diners per a les funcions pròpies de la diada.

Al sentir els primers redobles se reunia tothom i s'encaminaven a l'església a resar «completes». Al vespre, tot torrant castanyes a la vora de la llar, es comentava un fet tan heròic, i més d'un vellet que's trobà en aquella jornada, exclamava: «Allà fossim, via fora l'invasor!» I es citava, entre els que més s'hi distingiren, a un tal Joan Marimón, qui matà set granaders a cops de destràl. L'alcalde li pregà que ell mateix els enterrés i així ho feu, i carregant-se'ls a un carro, capiculats, i assegut damunt el clatell d'un, els hi anava cantant absoltes.

CARLES M. DE ESTEVE

EL BATLLE DE CORK

Vaga pel damunt dels homes l'ombra del Batlle de Cork, deixant el seu pas la estela d'una columna de foc...

D'un cap a l'altre de terra, avui al sortir el sol ha corregut la notícia que el *sinn-feiner* havia mort.

La seva ànima serena s'ha infiltrat en tots els cors, on en cada pit, pel martre, s'hi ha aixecat un altar nou.

—Per tú, l'Irlanda irredempta, que et vull per tomba, i bressol has sigut d'una nissaga, moriré ple de conhort, com ho fan els bons patriotes que els hi queda el consol de veure lliure a la Pàtria! diu Swinney amb suprem goig, i amb veu la fam li apaga, mentre aixeca el seu puny clòs...

Vaga damunt de l'Irlanda una ombra, qui encèn els cors, cridant venjança a tothora pel noble Batlle de Cork!!

SALVADOR BORRUT I SOLER

De la diada

COSES DE L'ALTRE MÓN

AN bon punt en mig el silenci de la nit acaben de caure les dotze campanades, donant-se fi a la tètrica diada del primer de novembre per a començar-se la del dia dos, en un dels cementiris més sumptuosos de la nostra Metròpoli, es preparen els seus estadants per a la celebració de sa data més memorable.

Tothom sens excepció, obre les portes de llur domicili i tan els que viuen en planta baixa com els que ho fan a quint pis, s'uneixen germanívolament en una de les més pintoresques placetes de Xauxa, il·luminats per les mil i una llànties i ciris procedents de regals que durant el dia els han fet. No hi manquen tampoc artístiques garlandes de crisantems, sàlvia, sempreviva i demés flor del temps.

S'hi nota molta animació i alegria. Ningú pateix d'esperit per a res. La pau és completa.

Obre la festa un tal Oscar (que crec que en vida es dedicava a dissecar granotes) el qual engega un breu discurs que és aplaudit per tot l'auditori, no deixant ni un dels oients de batre frenèticament els dèu ossets manuals.

Terminat el curt parlament, és encesa al bell mig de la placeta una magna foguerada i a l'entorn d'ella, formant ample rotil·lona, dansen esbogerradament els felïços habitants de la xauxenca terra.

Tot seguit és presentada per tres joves calaveras una colossal torradora curulla de castanyes que és convenientment col·locada al foc i al cap de dos minuts n'apareixen tres més amb dos coves de panallets, essent rebuts aitals presents amb mostres de veritable satisfacció, encara que tots feien el mateix posat.

Una dotzena de filarmònics dona un concert, rasant-se tots ells les costelles de la dreta amb el residuu corresponent al dit de la mateixa mà i, al compàs d'aquesta música, és ballat un fox-trot per una parella de ballarins que, vinguts d'un renomnat music-hall de Barcelona, pensen permanèixer perennement en la tranquil·la barriada, convençuts com el qui més, de que és l'únic país on l'igualtat impera i on no els caldrà combatre amb el sens fi de gatiperis, que en aquesta vall de llàgrimes, ens hi dificulten l'estabilitat.

Uns quants aimants de la poesia patètica, organitzen uns Jocs Florals i amb l'intent d'evitar disgustos, prescindeixen de premis en metàl·lic, respectant a donya Equitat i a sa família.

Quatre castanyes a cada poeta... i llestos! Després ve el lunch i entre crits de Visca Xauxa i als acords del «Jo te l'encendré» el poeta premiat amb la Flor brinda per la salut de la Reina, i per la pròpia.

L'orgia va en dansa...

Tan mateix el terrorisme no té males idees no els hi sembla?

JOAN PIQUET

EPITAFIS

Aquí descansen els ossos d'un domador molt famós que mateix domava gossos, que lleons, que un gat, que un ós. Més morí d'angoixa un dia al pensar, horritzat, que jamai, mai domaria la fera... del Sindicat.

I afegí el llegidó: «Aquet seria patró».

En la tomba funerària que aixecà la Patronal, reposa i res li fa mal la Comissió Paritaria, que morí en justa defensa de la dependència ingrata que avui de dolor esclata i li ofrena en recompensa una corona d'espines amb aqueix elogi tendre: «Als companys que és varen vendre per set... pomes camosines.»

BLAU

EL MORT BOLXEVIC

Obeïnt al fil llunyà que una grapa vil movia dibuixant piruetes tràgiques en l'escenari del món, enlluernà als sers indoctes d'entre la plebe, i fent via com un núvol de tempesta que vá i vé del horitzó.

Ses humanals impureses, la inacabable injustícia li donaren tous esplèndits per tants ulls farts de plorar, no obirant-se en sos preludis el solatge espaventable, l'irrespecte a tots els còdis, l'esma del seu caminar.

Calia sembrar les terres, evitar la fam, seguici d'una guerra botxornosa pels seus pares sense cor; calia enterrar els odís, calia rompre'l cilici cinturó al còs de la Europa, durant cinc anys que fan por.

Calia omplir la mesura, seca d'amor i tendresa, matar afans i fatigues, sense en el plàcid coixí entregar a un son d'Arcàdia l'ànima cent cops malmesa, i de cada cor amb febre, treure'n el fibló assassi.

Ha persistit en mal hora, alta, atrevida, la flama recorrent pobles i pobles, soquerrant-los barbrement; no ha volgut ser justiciera, s'ha fet orgue de tot drama; poguent morir respectada, mor sola i mor delinqüent.

Flama roja, atac de nervis que volguent fer córrer massa del Progrés el tabernacle, en el fang l'has enfonsat, la reflexió haurà de treure'l; el poble el durà a la plaça; s'aclarirà un epitafi pels ulls de l'humanitat.

A. COSTA I SENDRA

La mort del Sr. Esteve

El senyor Esteve, amb gran esforç, tossint ofegant-se i dut per la voluntat, havia anat a la casa i els havia dit, prevenint-los:

— Em *liquidó!* Nois, em *liquidó!* Aviat em tindreu de borrar del llibre de compte-corrents.

I com aquell qui diu amb tristesa: «Aixís que caiguin les fulles», ell deia amb certa amargor: «Aixís que caigui el balanç em retiraré del viure!».

Va caure el balanç de cap d'any, va firmar-lo serenament a la darrera fulla del llibre, i com que mai n'havia firmat cap de tan profit com aquell, se'n va anar content a *liquidar* i ja no va sortir més de casa.

Als dos dies d'ésser al llit va demanar per a confessar-se, i es va confessar per a complir. Per lo mateix prengué Nostre Amo, i al tercer dia de geure va cridar als de la família per anar-se'n ben despedit i fer-los-hi els darrers encàrrecs.

Tots van anar-hi amatents i el van trobar mig assegut, apoiant-se en quatre coixins, en un llit colossal d'estat, trono solemniat de la mort, a dintre una sala nua on no hi havia més que un silló, la caixa, un candellero i dos mapes (el d'aquest món i el de l'altre); i on hi feia una fredor, que si en el quarto hi hagués hagut fulles, haurien anat caient totes.

El senyor Esteve, vell com era, a punt de *liquidar* com estava, i tossint, i ofegant-se, i morint-se, encara conservava forces i encara guardava energies. An aquells ulls que s'enfonsaven encara hi tenia un mirar ferm que denotava voluntat; an aquella boca, dibuixada només amb un cop de llàpiz; encara hi quedaven les dents; an el crani, fet a cops de atxa; encara hi havia cabells negres. senyals d'aquella raça forta que són arrels de famílies.

Va anar cridant la descendència, i per ordre rigorós es van col·locar al voltant del llit. L'Esteve i el noi a la dreta, la senyora Felícia a l'esquerra, més als peus la senyora Paula, la Tomasa i la senyora Roseta; i al cap-d'avall les tres Maries; i quan els va tenir tots reunits, el senyor Esteve feu un esforç i, treient-se de dintre el pit tot l'aire que encara li quedava, va dir, amb el tò sentencios del que se sentència an ell mateix:

— Noja, jo me'n vaig. No feu anar el cap, que me'n vaig. Cada hu mor a tants anys *fecha*, i a mi m'arriba el venciment. Me'n vaig, però no us alarmeu, perquè ho deixo tot arreglat. Tinc testament fet, que no us l'ensenyo perquè és lo primer que mirareu aixís que actuï la vista, i ja sé que us agradarà perquè he fet més economies de les que podéu imaginar-vos.

Va tossir i va continuar:

— Me'n vaig tranquil d'aquest món perquè us deixo tranquils a tots, i sé que ho estareu més quan falti, perquè ja abusava de viure. Ja he fet prou coses jo per a anar-me'n. Vaig fundar «La Puntual», com qui diu la vaig criar, la vaig fer créixer, us la

vaig donar com a mare us he donat consells a tothora, i tants anys de donar consells cansen: cansen aquells que els donen i cansen an els que els prenen, i ja començavem a cansar-nos.

Va respirar una mica i seguí: — Avui us donaré els darrers. Preneu paciència, que ja s'acaben. Us deixo una vinya plantada; cuideu-la, que un cop plantada ja dona raïms ella sola i no és mai rabaça morta. No pugeu mai de revolada. Aneu pujant de mica en mica, i, avui una pedra i demà una altra, anireu fent de «La Puntual» com una mena d'església, que serà l'orgull dels Esteves. Jo n'he posat els fonaments; l'Esteve i el seu pare els pisos, i ara et toca a tu, Ramonet: tu tens que fer la coberta.

Encara li quedava aire i va seguir: — No us donaré gaires consells més perquè ja no em queda temps i perquè no puc entretenir-me. Aniré al gra, resumint. No us feu mai de les paraules, que les paraules enlluernien i tergiversen les coses; no us feu gaire de les firmes perquè són paraules escrites; no us feu gens de les dones perquè són màquines de dir-ne; i no us feu ni de vosaltres perquè us podeu equivocar. Fets, sempre fets, que tot lo demés és nuvolada, i el comerç no hi viu als núvols.

I, ja no poguent més, va anar al gra: — I ara, adeussiau, i res de llàgrimes ni de tonteries. Fets! Guardeu un record de mi, però sobre tot guardeu el crèdit. Fets! Un enterro senzill... i... fet!

No va poguer dir res més. Va estar una hora agonitzant, anant dient: «Fet!...» entre llavis i quan va callar va morir-se.

La família va plorar una estona per ordre de sentiment i per qualitat de parentiu; però, seguint els manaments del difunt de noessar gaires llàgrimes, van dir tot allò que's diu quan se mor algú que ja li toca: que «s'ha fet tot lo que s'ha pogut», que «ha mort amb tots els coneixements», que era un gran home i un gran besavi, però que ja era prou vell per a morir-se, i com que la qüestió eren «Fets!», amb l'excusa meritòria de saber lo que disposava per a l'acte del seu enterro, van anar a obrir el testament, que no en deia res de l'enterro.

Lo que deia és que feia hereu de tot lo que tenia i tingué, de «La Puntual» i de lo altre, an el seu *successor*, l'Esteve; un usufruit a la seva dona, alguna deixa als parents, trescentes misses de barato... i lo demés eren retòriques que hi afegien els notaris per a donar solemnitat al paper i per a que n'hi entrin més fulles.

Els que van quedar més contents van seguir dient que era un gran home; els que esperaven més bocí van callar, però es van tornar grocs; els que no van tocar gran cosa se'n van anar per a dir-ne mal a l'ésser a baix mateix de l'escala; però tots van anar a l'enterro amb igualtat de tristesa i semblança de roba negra.

L'enterro, segons la voluntat demostrada pel difunt, va ésser una cosa senzilla, però al mateix temps *decorosa* (cinc cotxes i aquell faetó); però si l'*aparato* era modest, la concurrència era triada.

Tots els comerciants d'aquell barri van volguer encoratjar l'acte i manifestar l'alta estima que'ls mereixia un home *enter*, que havia viscut noranta anys, sempre conseqüent en lo mateix: en una taleia *eficaz*, seguida i perseverant, que 'mai s'havia doblegat i que feia *honor* a la classe. A darrera d'aquell dol, que anava presidit per l'Esteve, pel regidor, pel *veterano*, per En Ramonet i pel graner, hi anava lo millor del barri, amb la millor roba del barri, a fer acte de presència, de consideració i de respecte. Allí tot el ram de graners de tot el carrer del Rec per avall; allí tot lo millor de les drogues de tot el carrer de Moncada; allí els gallinaires i conillers del Born i de tots els voltants; allí lo més escollit del comerç de mantegaires, *panyeros*, i comerciants del ram del vidre, del ram de la sal, l'estat major de *merceria*, els fabricants de teixits, els tintorers, blanqueig i pellaires; allí dos tinentes alcaldes, el vicari de Sant Cugat, un beneficiat de Santa Maria, un bacallaner riquíssim que fins havia estat a Escòcia; allí el pobre senyor Pau, i allí el viatjant de la casa, que havia arribat de Pamplona per a [entornar-se'n l'endemà, i allí tota la gent seria, aquells de la processó, els que compleixen, els que firmen, els prudents, els morigerats, els que fan d'home bò si hi ha raons, els que tanquen la botiga encara no passa un goç que faci cara de tenir gana, els que no's comprometen mai, els que miren més per a la Casa que per a els que hi tenen de viure a dintre, els menestrals de tota mena, sostén de la barriada i preuat joell de Ribera.

Quan va arribar al pla de Palácio es van despedir casi tots, i els més amics o més parents, els que estaven desenfainats o que ja havien perdut la tarde, van anar fins al cementiri.

Allí varen cercar el ninxo, an aquells rengles de pisos que també semblaven prestatges, i, abans de col·locar el difunt an el número que li tocava, que era el dos mil doscents quaranta, els enterradors van preguntar si per cas el volien veure.

Van dir que sí; van obrir la caixa, se'l van mirar cosa de dos minuts, van cridar an En Ramonet (que s'havia quedat a veure les estàtues dels panteons), per a que també se'l mirés, i, no sabent lo que s'ha de fer al tenir un difunt al davant, varen volguer dir alguna cosa.

— Talment ha quedat natural—va dir per a començar l'Esteve.

— Quin home!—va dir el regidor.

— Ja se'n va perdent la mena d'aquesta qualitat d'hèrois!—hi va afegir el *veterano*.

— Ja poden tancar-lo—l'Esteve.

I, tancat amb pany i clau i pujat an el seu prestatge i an el caixó corresponent, tots van passar davant del dol i van anar dient lo mateix.

— Senyor Esteve, l'acompanyo en el sentiment.

— L'acompanyo en el sentiment, senyor Esteve.

L'Esteve havia pujat de grau: d'Esteve a senyor Esteve.—SANTIAGO RUSINOL

De la novel·la «L'Auca del senyor Esteve».

EPITAFIS

Reposa an aquí un vaguista apurat i desvalgut que quan menos s'ho pensava li van declarar l'ou *cuit*. Li agradava tant fer vagues, que tot i sent mort, avui, continua encara fent-ne, però de braços caiguts.

Aquí jau per *in eternum* un torero dels millors li deien el *gran Gallito*, olé, viva la afición! Va morir, ves qui ho diria, de les carícies d'un bou.

Si en lloc de fer-se torero s'hagués fet frare, el talós, *otro gallo le cantara*, que no el *gallo de Morón*.

Aquí, dins d'aquesta tomba de granito i de ciment, hi jau un governador que morí de mort violent. Governava com un Sancho la gent per a qui va dient; en canvi hi ha qui assegura que ho va fer tant malament. Però va, no ho discutim; deixem que digui la gent, i cantem-li les absoltes: *Requiescat in pace; Amén.*

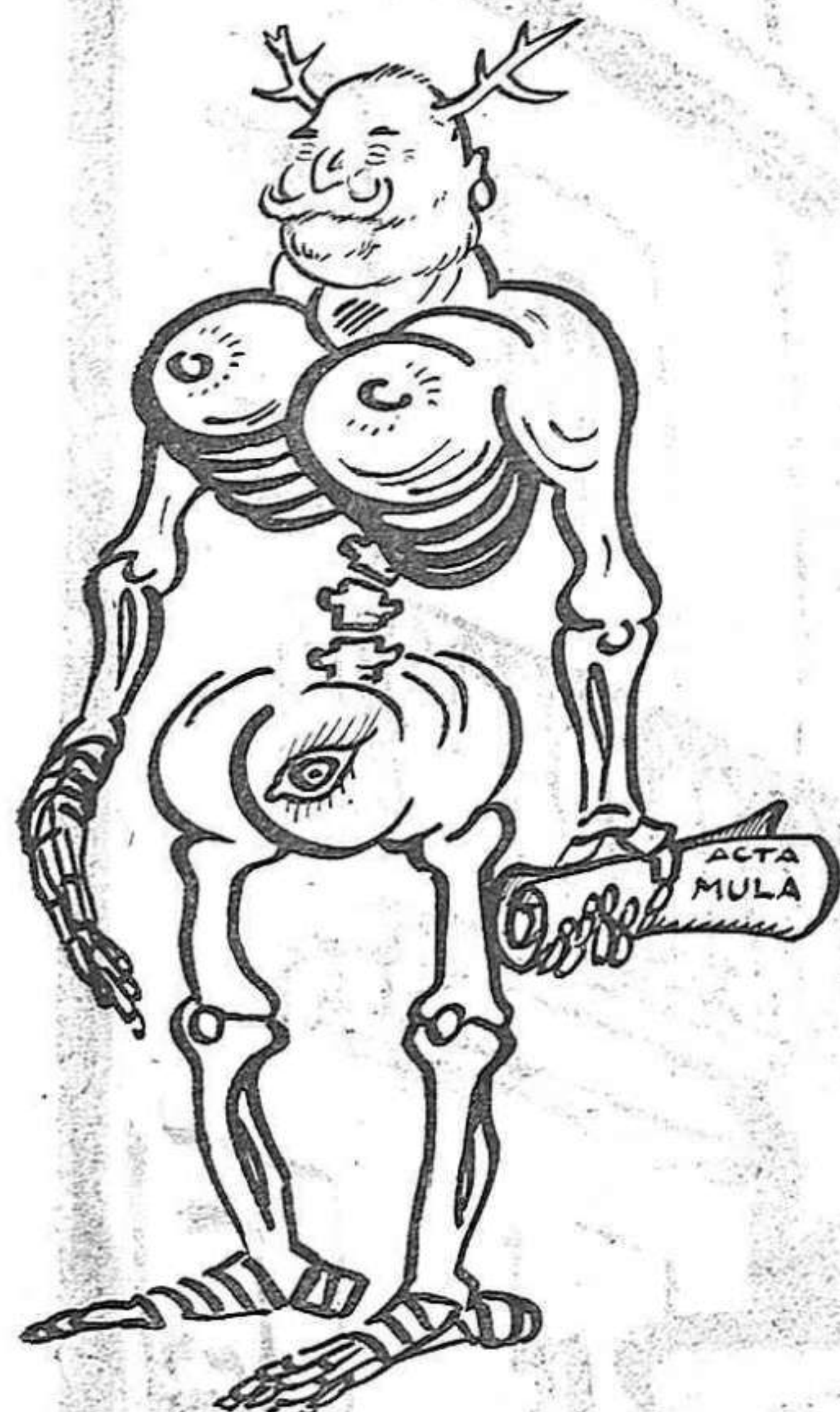
C. P. CLAYERÍ

UN DESESPERAT EN LA DIADA DE TOTS SANTS

- Ja ho saps que aviat passaré a "millor vida"?
- Què'm dius, ara!... que't vols morir?... que't mates?
- No; em caso amb una castellana milionària.

"Los muertos que vós matais..."

Vaia un mort, vatua nell!
La vivor de l'estornell!

teixes quan baixaven dels cims del Canigó per a vindre a fer maleses a la Plassa. Apropet s'hi troba un pou tapat fins a la boca, de on brolla una aigua molt fresca i ferruginosa, que fa gust de beure pels vianants que refresquen llur paladar amb gran plaer quan a sa vora arriben cançats de la jornada. Es tradició que les gojes hi rentaven la bugada i l'estenien per aquells marginals.

Esdevingué un any dolentíssim, en que morí molt de bestiar. Un dia, un pagès que llaurava per aquells indrets, tingué la mala pensada de dir:

—Maleïdes siguin les gojes!

I al acabar de dir aquestes paraules, se li esquivaren els bous, rompent el jou pel bell mig i es tiraren de cap al pou.

Aleshores la indignació del poble no tingué frè; se reuniren tots i arrassaren el pou fins a la boca. Des de aleshores l'aigua sobreix per damunt el brocal.

LA COVA DE LA REINA

En la illa gran de les Medes, hi ha una petita cova que és poc visitada. Segons la tradició s'hi amaga una reina mora de Mallorca, que fugí del seu marit. En una nit de primavera, una furiosa tempesta destroçà el vaixell i la dita dama al arribar a terra llençada per les ones, es refugià allí amb el seu amant.

Res de particular té la citada cova; és bastant alta i forma pendent. Per la part de sol-ixent, en el punt més alt de la cova, hi ha una petita boca per on hi entra l'aigua en dies de tempesta, fent-se molt difícil en aquells moments poguer-s'hi mantenir dref per lo relliscosa que's fa la rampa. Del sostre pengen una munió d'estalactites.

PER ANAR A LA VIGA

Antigament en el poble de Jafre, la vigília de Sant Martí—patró del poble—sortien els «pabordes» encarregats, entre altres coses, de recollir cabals per a la festa major que's celebrava els següents dies, i ho portaven a la pràctica d'una manera original.

Sortien els pabordes a recórrer els carrers del poble, i un d'ells portava una viga, punxaguda per la part de sobre—formant esquena d'ase—i quan trobaven un veí desprevingut, l'un li passava per darrera la viga entre les cames, i ràpidament l'altre agafava el cap de la viga aixecant-la, i amb ella a l'home cavalcant i aferrant-se per no caure fins que com no era còmoda la situació, deia:

—Teniu sis quartos i feu anar a la viga a En Pep Marxant.

Els pabordes l'anaven a cercar i el feien montar a la viga, fins que afluixava quatre o sis quartos més, i indicava un substitut i aquest a un altre, i seguint aixís arribaven a la nit i havien recollit una forta cantitat, de aquesta manera tan senzilla, alegre i distreta.

C. M. DE E.

Filosofies macabres

o la Mort s'empipa

(MONÒLEO)

Què n'és, la gent, de tarumba!
Diu que li fa pò el mori,
i tots els passos que dóna
l'encaminen cap a mí.
Si soc tan desagradable,
si el meu bes li sap tan greu,
còm és que no s'espavila
per no caure en poder meu?

«Tot per la Vida!» murmura,
però ho diu de tan bon cor,
que els seus ulls, sense adornar-se'n,
busquen els ulls de la Mort.

Abans, quan se m'ocorria
arreplegà uns quants clients,
tenia de basquejar-me
i fer-m'hi fins amb les dents.
I per-xò inventava pestes,
i catàstrofes locals,
i fams, i aiguats, i misèries
i tota mena de mals.

Sols acudint a aquests medis
i amb la dalla apretant fort,
podia lograr que els homes
no's burlessin de la Mort.

Avui, sense propaganda
ni com qui diu fer mai rē,
tan pròdiga és la cullita
que el magatzem sempre és ple.
No soc jo qui crido als homes;
són ells els que, desbocats,
venen a mí i se m'entreguen,
ja llestos i escabetsats.

Això, al primer cop de vista,
no pot causar-me cap tort,
perquè, que tot vagi en orris,
no és lo que convé a la Mort?

Però, cavallers, em canso,
em canso d'enterrar gent;
ara d'allà en porten trenta,
ara d'allí en duen cent...
Odis, guerres espantoses,
pobles sencers al calaix,
crims, passions desenfrenades...
un desoril, un daltabaix!

I és clar, jo, dali que dali,
vinga obrir sots al meu hori;
tants sots, que... us ho dic de veres,
planyeu-la a la pobre Mort!...

Si!... Si aquest desfet no's calma,
no tindrè més solució
que fer sabè al món que plego
<per excés de producció>.

Ja que la gent vol ser ximple,
que ho digui; per ella fa;
però si un dia em-retiro,
ja sabrà lo que li va

Còm s'ho arreglarà, entregada
a la seva infausta sort
i tancat el dolç refugi
que a tots dóna al fi la Mort?

C. GUMÀ

'Cantarella del dia

Perquè s'ha matat de gana,
quin hèroe el batlle de Cork!
Jo fa molts anys que dejuno
i ail'encara no m'hi mort.

Dites i costums de l'Empordà

SETMANA SANTA

Sapiguda és la costum que hi ha de lligar les campanes per Setmana Santa. En el poble de Jafre ho fan al peu de la lletra, puig de no fer-ho aixís, la tramontana s'encarregaria de tocar al'leluia ans d'hora.

Estant un any per eixes diades en dit poble i escoltant les rondalles que en les filades se canten, el dissabte de Gloria vaig notar al apropar-se les dotze de la nit, una animació desacomunada que de moment vaig atribuir a l'alegria que fa despedir-se de la Quaresma; m'ho feia acabar de creure un moço de la casa que portava un ninot de paper amb una sola cama i me pregava que la arranqués. Al preguntar-li què significava allò em respongué que representava la Quaresma, que cada setmana li havia tret una cama, de les set que tenia, i aquella era la darrera, i a mí—foraster—me pertocava treure-la per a donar bona sort a la gent de la Masia. I sens cap empaig vaig fer l'amputació de l'única extremitat que li restava.

Estava filosofant sobre'l cas, quan em traqué del meu ensopiment l'avi de la casa que aixecant-se digué:

—Les dotze, minyons.

I al sentir eixes paraules, s'aixecaren tots i amb rams de lloret i romani beneit, corregueren tota la casa donant cops per tot arreu i resant la següent jacolatoria:

*Animals sortiu del niu
que Nostre Senyor es viu.
Animals sortiu del forat,
que Nostre Senyor ha ressucitat.*

Vaig preguntar què significava això i me digueren que ho feien per a matar tota mena de paràsits.

Sia com se vulga, al cap d'un instant, i mentre menjavem bunyols a la vora del foc, vaig reparar que l'avi tenia una pussa com un sigró, plantada al clatell; era viva i crec que feia ressopó. Seria tal volta que'ls cops de ram no li haurien arribat...

EL PONT DE LES BRUIXES
I EL POU DE LES GOJES

Anant de Jafre cap a Valldeyà, seguint el camí antic, es troba una rierota anomenada de les Planes que atravessa per un pont dit de les Bruixes, per ésser el pas de les ma-

De potència a potència

—Qui ets, dius?... la pesta?... Vaja, retira't si no vols que et toqui el rebre.

DILEMA FUNERARI

Quan la Pau i el Privilegi
passaven per un camí,
se posaren a les ordres
inmediates del Destí;
el Seny judicà en veient-ho:
—No és sabràn pas avení.

Bell punt arribats a l'ombra
falaguera d'un pinar,
els nostres dos personatges
se posaren a enraonar
a base del següent tema:
On és l'humà benestar?

Amb una veu antipàtica
i ademans bastant grollers,
parlà el Privilegi amb ira
de tots els capdavanters
de la redempció dels homes,
i de falsos missatgers.

—Són els lladres que pretenen
fer-me caure del sitial,
atipar-se amb les engrunes
saboroses de l'ideal;
implantar un despotisme
cap-i-cua de tot mal.

—Calla, enemic, que m'exalten
les teves falses raons.
Saps perquè les teves víctimes
han adquirit esperons,
i se m'han girat d'espatlles
pesi a tots els meus sermons?

Perquè tú que no tens ànima,
ni dels segles fas cabal,
ni has tastat de la misèria
la llesca trista i fatal,
has sigut un evangeli
de tot mig irracional.

Allunyan-te dels que penen,
has fet als penats dolents;
llencant l'or als pous del vici,
els has fet irreverents:
ets el pare de cent drames,
butxi dels bons sentiments,

Viure tú en el vilipendi
és condemnar-me a morir;
deus morir perquè jo visca
satisfent-se amb tú i amb mí
de Progrés i de Victòria
la llei santa del Destí.

ALBERT DE VILAFRANCA

Exàmen a la sagristia

—Veiam si ets un bon escolà: Quantes mis-
ses diem els capellans el dia de Difunts?
—Tres; una per l'ànima de Don Juan Teno-
rio, una pel Comendador i una per Doña Inés.

Nota de fora

Tamarit-Ferran.—El sarrió de carbó de Ferran, des de que és aquí, està embolicant tot el poble. Va sempre entre faldilles, i a més s'ha fet nomenar capatàs dels treballs de Tamarit, llogant per encarregat al senyor Alcalde Borrego. El bò és que després s'han barallat com dos gats, dient l'Alcalde al rector que son ofici era el de taverner.
Després, per l'interès de tots dos, han fet les paus. Amics Sarrí i Borrego, el poble de Ferran està perdut; no tindrem ni pa a la post, ni dona segura.

EPITAFIS

Aquí dormen les despulles d'un ruc vell, després ric nou, que morí al caure les fulles l'any passat, que era el dinou. Fou un gran amic dels pobres... i deixà en son testament els diners per fer les obres d'aquest místic monument.

En eix "nincho" funerari descansa en pau... En Pep Garra qui en vida tingué més barra que el Comité Paritari. Era fabricant de betes i morí de sentiment al saber que un dependent cobraria cent pessetes i podria demanar un mes per'estiuejar.

Descansa en aqueixa fossa freda com marbre i "umbria", un fabricant de legia que era llarg i poca cosa. Casat amb una pubilla que portava els pantalons, morí "tacat" dels pulmons i més "tacat" de l'ermilla, no poguent passar bugada ni amb sa "marca" acreditada.

BLAU

REPICS

Ha mort, a Atenes, el rei Alexandre de Grècia.
Era molt jovenet encara.
Li havien regalat dos micos.
Un dia va posar-se a jugar amb un d'ells i, al castigar-lo, el mico li ventà una queixalada.
De la ferida en vingué una greu infecció, la gangrena... un horror!
En resum, que tot un rei ha mort, de mort terrible, víctima d'una moneria.
Reis, no us feu dels micos.
Lo qual no vol dir pas que els micos puguin fiar-se massa dels reis.

Després de setantatres dies i pico de dejuni voluntari, ha mort, a la presó de Brixton, el maríir de la causa irlandesa Alcalde de Cork.
No per esperada, ha sigut menys sensacional la notícia.
Moltes associacions nacionalistes de Barcelona han posat bandera a mig pal.
Es molt possible que, de resultes, En Lloyd George n'hagi de posar també.
Perquè a Irlanda la cosa està que bufa.

Elements dinàstics antiautonomistes pensen proclamar candidats per a Barcelona.
Aparteu les criatures!
Es molt que aquesta gent no es cansi mai de fer papers ridícols.

Molt castices les declaracions del Noi del Sucre que publica el diari *La Libertad*, de Madrid.

Qui ho deia, doncs, que els sindicalistes no eren amics de la llibertat?

Quan *La Libertad* els hi obra els braços, per a quelcom serà.

I quan don Emili Junoy l'alaba tant a En Seguí, també sabrà perquè.

Llegim:
«La sesión de la Diputación Provincial que debía tener lugar el martes de esta semana, se ha aplazado para el día 2 de noviembre.»

Ja ho saben que el dia 2 és la festa dels Difunts?...

Vaia una sessió!
Deuran llegir epitafis dedicats als membres de la colla.

Diu de Venezuela que s'ha restablert la pau en aquella República.
Quina sort!
En la nostra, encara no n'hi ha de fets.

Per a formar en el famós «Congreso de la Democracia» és precis inscriure's pel mitjà de una cédula que val deu o dotze pessetes.
No hi veiem la democràcia.
Que'ns perdoni el senyor Salillas. Més de trenta cèntims és car.

Don Antoni Maura ha sigut investit «caballero del Toisón-de Oro».
De tant guapo que's troba amb la nova decoració, fins s'hi ha fet retratar i tot.
Amb una cadena al coll més bonica!
Està a punt de penjar.
El retrat, eil...

Magnífic discurs el del senyor ministre del treball, en l'inauguració de la «Fira de Mostres».
Una sèrie de llocs comuns i de tontades, que no'n tenen idea.

Ho comentaven al sortir de «Belles Arts» dos obrers sindicalistes.
—Pobre Cañal... Amb això de la Fira de Mostres de-mostres que no hi entens patata.

Alaba't ruc.
El ministre Cañal va dir als periodistes que el Govern l'havia enviat an ell a Barcelona per a donar major relleu a la festa inaugural de la Fira.
Major relleu?
Vol dir que no fou un baix relleu?

Un diari de Madrid publicava l'altre dia el següent anunci:

«¿Quiere usted ser diputado a Cortes en las próximas elecciones? Cuento con dos distritos para persona honrada, de moralidad y patriotismo.—Carta a Martín Romera.—Continental. Carretas, 31.— Exito seguro.»

Apa aquí, nous rics, polls ressucitats, profetaires de la guerra, desembutxaqueu unes quantes peles, i a lluir el garbo en el Congrés!

Es vé parlant molt d'una candidatura extremista: Alomar i *Xenius*.
Comptin amb un vot.
El meu.

Aqueixos primers espases no s'han de quedar en terra.

Els caçadors aficionats han enlairat al Govern una enèrgica protesta per les varies vexacions de que són objecte.

Diu que fins que no se'ls atengui, no sortiran a caçar.

Els conills se'n alegraran.

Però aill... ells no pensen que sempre els mancarà una adhesió en la protesta contra el Govern.

La del primer caçador d'Espanya: la del que mata més conills... quan els hi lliguen amb un cordill.

Don Ramón del Valle-Inclán, aquell de les «barbas de chivo» es presentarà per diputat.

Ja és sapigut que el celebrat escriptor era, abans, jaumi.

Doncs ara es presenta com a datista.

Lo pitjor és que ara, a pesar del canvi operat, l'il·lustre don Ramon no passarà d'ésser el que era abans: una perfecta mòmia faraònica; pitjor encara: una patum en esperit de ví.

Un fabricant de mistos proposa al Govern el suministro públic de mistos de fusta, com ja s'expenen a França, des de fa molts anys.

Vingue'n!

Tant ens els estimem de cera com de caoba.

La qüestió és que cremin bé.

Per a quan arribi l'hora de la crema, que deuré ésser quan s'acabin els matons.

Al batlle major de Barcelona, senyor Martínez Domingo li ha sigut concedida, pel Govern, la gran Creu de Isabel la Católica.

El ministre del Treball, al arribar al Baixador del Passeig de Gràcia, va felicitar a la autoritat municipal per aqueix motiu.

—Ha sido un honor para el Gobierno...— diu que va dir.

«Y para Isabel la Católica» podia haver afegit.

En *Xenius* va prosseguint la seva campanya cultural, marcadament obrerista i comunista, per terres de Catalunya.

Ara ha parlat a Tarragona i ha dit coses interessantíssimes relacionades amb l'intelecte burgès actual i la revolució que en el món de les idees vé operant-se, localitzant el problema a Catalunya.

En *Xenius* sembla tenir una fè en l'obrer català.

Nosaltres li havem tinguda sempre.

EPITAFIS

Aquí reposen per sempre la Tuyes i en Segimón; fent el viatge de nuvis se'n van anà a l'altre món.

Aquí tranquil i amb repòs jau lo fondista Retana; després de atipar-ne a mils ell es va morir de gana.

L'avarro Carles Botines reposa aquí dolçament; va morir-se de repent per no gastà en medicines.

Ja ric i tip de negocis, el fabricant Bartolí va resoldre retirar-se i se'n va vení an aquí.

Jauen aquí les misèries del aviador Biscarri; va volgué anar tant enlaire que se'n va anà a l'altre barri.

Per no aixecar-se ja més jau aquí el banquer Ridaura; el pobre tenint molts bancs no havia mai pogut jaure.

I ha aquí enterrats els ossos d'un aprenent de tenor; va volguer dà un dó de pit i el pobre se'n va anà al pot.

Dormen aquí les despulles de l'home més calavera; ell per xò amb tot hi ésser mort no ha deixat de ésser lo que era.

Aquí reposa el que fou el sastre més afamat; lluitant per vestí an els altres ell va morir despullat.

A dintre d'aqueix forat jau l'humorista Feliu, el pobre home es va morir pel sol fet, de que era viu.

Reposa aquí, nit i dia, la més gran gelosa esposa. Quan morí el seu marit Pol per no viure neguitosa va anà ha fer-li companyia per no deixar-lo anar sol.

Dorm aquí tranquilament el barbè Cosme Badell; quan deixà de afeità els altres la mort va afeitar-lo an ell

Aquí es podreixen els restes d'un que ho veia venir tot i el tonto no va adonar-se de quan l'hi vingué la mort.

Amant de la varietat el fabricant de flors, Galves, cansat de fabricar roses ha vingut aquí a fer malves.

C. CUNILL DE BOSCH

No t'aturis a pregar davant d'eixa tomba magra; hi ha enterrat un carnicer que el palpiq pintava amb mangra.

Aquí jau un sabater que está, el pobre, encatronat de posà a les mitjes soles cartró-cuero enquitranat.

Un pobre acaparador reposa tranquil i amb calma satisfet d'haver robat a milions de gent escuàtica.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CAYRES del Oim, número 8

Obra nova

Catalans il·lustres

Retrats i Biografies
Text castellà i català

Un volum luxosament imprès sobre magnífic paper estucat 5 PESSETES

Pronto se pondrá a la venta el popular libro

El Año en la Mano

Almanaque enciclopedia
de la vida práctica para 1921

Rústica ptas. 1'50

Encuadernado ptas. 2

DANÇA MACABRA

Tant hi va el rei com el papa,
com aquell qui no té capa.

Senyor bisbe també hi va
i el segueix el seu germà

Pelegrins i pelesgrines
se n'hi van tot fent tentines.

La mongeta i el fraret
se'n van cap al clot, de pet.

I la dama i el criat
quan la seva hora ha arribat.

Ni els homes de molta ciència
a la Mort fan resistència.

«Eis enlletrat?... Ets guerrero?»,
Cap a càn Pere Boterol»

Els pagesos del terròs
també es moren al engròs.

Es mor la Agnès recatada
i el Don Joan que l'ha estimada.

I el polític avispat
i el jueu desdentegat.

Va a la mort l'apotecari
i la dona del notari.

Gent d'armes i gent de fe
contra Ella no hi poden rē.

La dinya el batlle d'Olesa
i fins la mare abadesa.

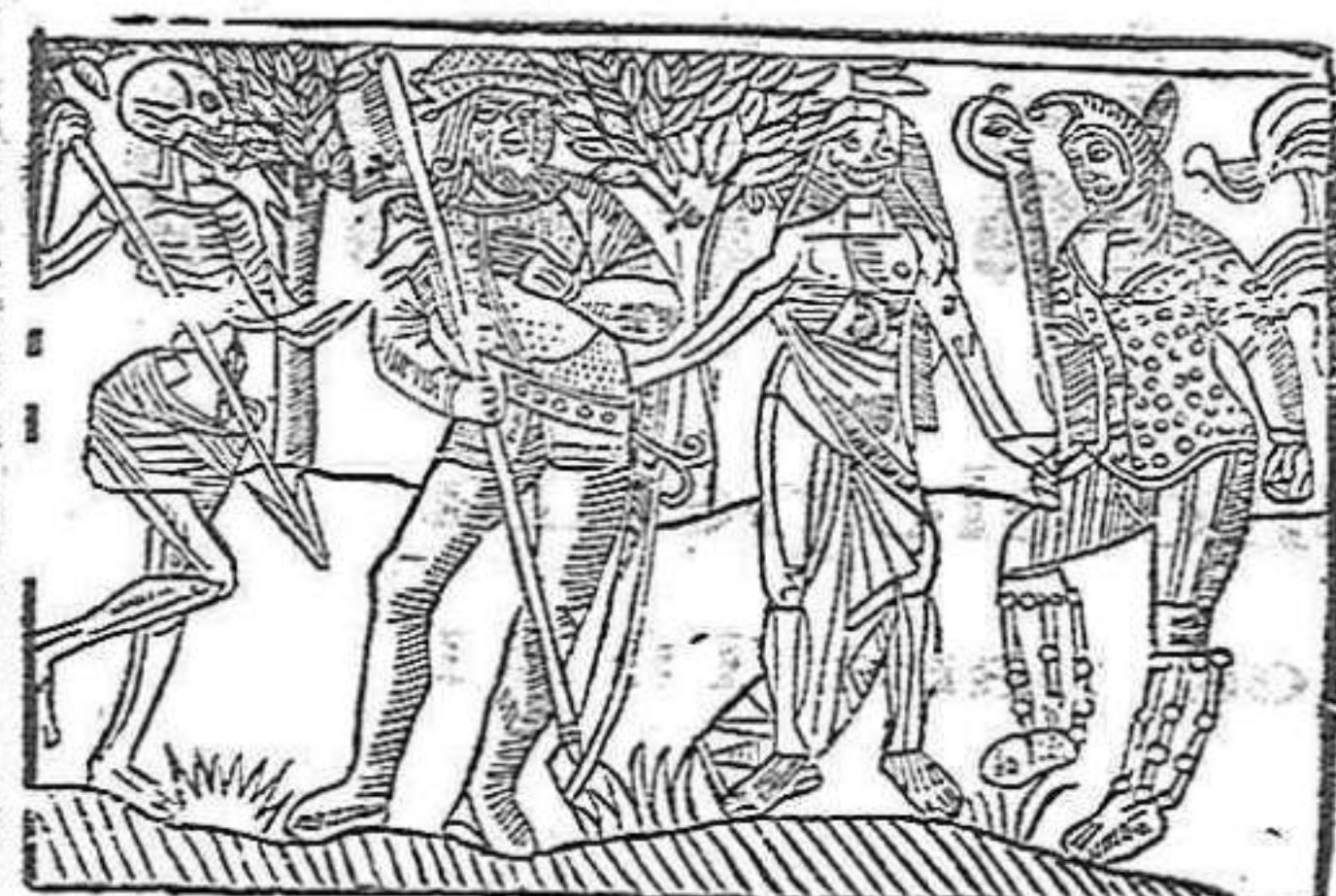
Quan és l'hora del badall
noble i plebeu cap avall!

Savis i gent coronada
s'endú la Desdentegada.

El prior del sant convent
també segueix diligent.

Descreguís i renegais
a la fossa són portats.

Hi va el mercadè enriquít
i el captaire desnarít.

L'arquebisbe i el pastó
van també a la processó.

Homes i dones, en fi,
segueixen igual cami.